

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/150/2024
Identifikačné číslo spisu:	1222202803
Dátum vydania rozhodnutia:	27.11.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1222202803.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu T. T. J., narodeného XX. P. XXXX, Q., Š. B. XXXX, zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária LEGION s.r.o., Bratislava, Štefana Kráľika 69, Bratislava, proti žalovanej Allegro Slovakia s. r. o., Bratislava, Prievozská 4D, Bratislava, IČO: 35 950 226, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Taragel a Akram, s.r.o., Spišská Nová Ves, Starosaská 11, o zaplatenie 278 eur s príslušenstvom, v konaní vedenom na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B2-7Csp/79/2022-152, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. marca 2024 sp. zn. 8CoCsp/3/2024, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 26. marca 2024 sp. zn. 8CoCsp/3/2024 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Uznesenie Mestského súdu Bratislava IV č. k. B2-Csp/79/2022-288 z 10. marca 2025 v spojení s uznesením Mestského súdu Bratislava IV č. k. B2-Csp/79/2022-319 zo 7. augusta 2025 zrušuje.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava IV (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 13. decembra 2023 č. k. B2-7Csp/79/2022-152 zamietol žalobu a žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že žalobca uzavrel so žalovaným kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bola kúpa tovaru (ležadlo D. K.) za kúpnu cenu 263 eur, ktorú žalobca zaplatil spolu s prepravným 15 eur. Žalobca 23. októbra 2021 podľa ustanovenia § 620 zákona č. 40/1964 Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) reklamoval vady dodaného tovaru - zlomené nožičky ležadla a požadoval výmenu tovaru za nový. Žalovaný doručil 16. novembra 2021 žalobcovi protokol o vybavení reklamácie, v ktorom mu oznámil, že vady dodaného tovaru boli spôsobené chybou žalobcu, resp. nevhodným používaním veci, a preto odmietol výmenu tovaru. Žalobca zaslal žalovanému 18. novembra 2021 e-mail, v ktorom ho informoval, že nesúhlasí s vybavením reklamácie, že vady tovaru boli spôsobené jeho chybou, resp. nevhodným používaním. Keďže vady ležadla bránili v jeho riadnom užívaní ako veci bez väd, žalobca žalovanému oznámil, že odstupuje od kúpnej zmluvy a žiadal

vrátenie kúpnej ceny. Tovar bol po zamietnutí reklamácie vrátený žalobcovi kuriérom 30. novembra 2021, spolu s originálom protokolu servisného strediska. V protokole o vybavení reklamácie z 12. novembra 2021 bol žalobca žalovaným poučený, že v prípade nesúhlasu so závermi reklamácie má možnosť požiadať o odborné posúdenie autorizovaný servis uvedený v protokole alebo súdneho znalca.

3. Zistený skutkový stav súd prvej inštancie posúdil podľa ustanovení § 1 ods. 1, § 18 ods. 1, ods. 4, ods. 6 a ods. 7, § 18a ods. 1 a ods. 2 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení účinnom v rozhodnom období (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) v spojení s ustanoveniami § 52 ods. 1, ods. 3 a ods. 4, § 457 a § 499 OZ a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Podľa súdu žalovaný postupoval pri vybavovaní reklamácií výrobku v súlade so zákonom. Reklamácia, ktorá bola uplatnená do 12 mesiacov od kúpy tovaru, bola zamietnutá na základe odborného posúdenia spoločnosti D., P.D..G., so sídlom Q.Ň. XX, B., Č. D. (ďalej len „D.“), ktoré spĺňa náležitosti stanovené v § 18a ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa. Vybavenie reklamácie bolo žalobcovi oznámené v stanovenej lehote a bol poučený o tom, že ak nesúhlasí s vybavením, môže požiadať odborne spôsobilú osobu o odborné posúdenie, resp. znalecký posudok a opakovane uplatniť reklamáciu výrobku podľa ustanovenia § 18 ods. 7 zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorá už nemohla byť zamietnutá. Podľa súdu žalobca nepreukázal existenciu podmienok na odstúpenie od zmluvy podľa ustanovenia § 457 OZ a ani to, že tovar nebol poškodený mechanicky, ako to vyplynulo z odborného posúdenia D..

4. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie len „nižšie súdy“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 26. marca 2024 sp. zn. 8CoCsp/3/2024 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Žalobcom uplatňované odvolacie dôvody nepovažoval za spôsobilé spochybniť správnosť skutkových a právnych záverov, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie a napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny podľa ustanovenia § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

5. Odvolací súd viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP) vychádzal z nesporného, že žalobca uzavrel so žalovaným zmluvu o kúpe ležadla D. K. za 263 eur a s prepravným 15 eur, spolu za 278 eur, a že žalobca 23. októbra 2021 reklamoval vady dodaného tovaru - zlomené nožičky ležadla a požadoval výmenu tovaru za nový. Žalovaný 16. novembra 2021 zaslal žalobcovi protokol o vybavení reklamácie, v ktorom ho informoval, že vady tovaru boli spôsobené chybou, resp. nevhodným používaním, a preto odmietol výmenu tovaru. Žalobca 18. novembra 2021 e-mailom odmietol vyjadrenie žalovaného, že vady tovaru boli spôsobené chybou, resp. nevhodným používaním. Keďže zlomené nožičky ležadla mu bránia v riadnom užívaní ležadla ako veci bez väd, oznámil žalobca žalovanému, že odstúpuje od kúpnej zmluvy a žiada vrátenie kúpnej ceny. Bolo nesporné, že tovar bol po vybavení reklamácie žalobcovi vrátený 30. decembra 2021 a spolu s ním mu bol doručený aj originál protokolu servisného strediska.

6. Odvolací súd uviedol, že vo veci nebol namieste postup podľa ustanovenia § 18 ods. 7 zákona o ochrane spotrebiteľa, ktorý sa má použiť ak spotrebiteľ reklamáciu výrobku uplatní po 12 mesiacoch od kúpy a predávajúci ju zamietol bez odborného posúdenia. Nakoľko reklamácia bola vybavená jej odôvodneným zamietnutím, žalobcovi nevzniklo právo od kúpnej zmluvy odstúpiť podľa ustanovenia § 18 ods. 4 zákona o ochrane spotrebiteľa. Odvolací súd považoval za nevýznamné, či reklamovaný výrobok odborne posudzovala osoba určená v ustanovení § 2 písm. n) zákona o ochrane spotrebiteľa. Pokiaľ aj výrobok neposudzovala zákonom určená osoba, nemá to za následok vznik zodpovednosti žalovaného za vady a zakladá to len jeho zodpovednosť za spáchanie správneho deliktu za porušenie zákona o ochrane spotrebiteľa. Súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu právnemu záveru, ak žalobu zamietol pre nedodržanie postupu žalobcu stanoveného v § 18 ods. 7 zákona o ochrane spotrebiteľa.

7. Odvolací súd pri posudzovaní veci dospel k záveru, že žalobca preukázal vady výrobku v záručnej dobe, za ktoré zodpovedá žalovaný v zmysle ustanovenia § 619 ods. 2 OZ. Žalobca v reklamačnom konaní tvrdil, že výrobok používal podľa návodu na použitie a že vada vznikla pri riadnom/bežnom

užívání, a bolo na žalovanom, aby preukázal, že vada bola spôsobená nevhodným užívaním tovaru žalobcom. V reklamačnom liste zo 4. decembra 2021 nebolo uvedené, že výrobok bol chybné užívaný, ale reklamácia bola vyhodnotená ako mechanické poškodenie pri užívaní výrobku, na ktoré sa záruka vzťahuje. Keďže žalovaný nepreukázal, že mechanické poškodenie bolo spôsobené užívaním výrobku v rozpore s návodom na použitie, odvolací súd skonštatoval jeho zodpovednosť za vady. Žalobca po zamietnutí reklamácie žalovaným odstúpil od kúpnej zmluvy 18. novembra 2021 preto, že zlomené nožičky na ležadle sú neodstrániteľné vady, ktoré mu bránia v tom, aby výrobok riadne užíval. Výtknuté vady bolo možné považovať za subjektívne neodstrániteľné vzhľadom na to, že v lehote neboli žalovaným odstránené. Navyše žalovaný v konaní účinne nepoprel tvrdenie žalobcu, že ide o neodstrániteľné vady. Žalobcovi, ktorý odstúpil od kúpnej zmluvy podľa ustanovenia § 623 ods. 1 OZ tak vzniklo právo na vrátenie kúpnej ceny podľa ustanovenia § 457 OZ. Súd prvej inštancie nemal za preukázané splnenie podmienok na odstúpenie od zmluvy a možnosť aplikácie ustanovenia § 457 OZ.

8. V konaní bolo podľa odvolacieho súdu nepochybné, že po zamietnutí reklamácie žalovaný 30. decembra 2021 vrátil žalobcovi vadný výrobok. Podľa odvolacieho súdu žalovaný v konaní dôvodne namietal, že žalobca si nesplnil vzájomnú reštitučnú povinnosť, keďže v žalobnom petite absentovalo vyjadrenie povinnosti žalovaného vrátiť žalobcovi kúpnu cenu oproti povinnosti žalobcu vrátiť tovar žalovanému. Povinnosť vyjadriť v žalobnom petite vrátenie vzájomne si poskytnutých plnení na základe neplatnej zmluvy vyplýva z ustálenej súdnej praxe (R 2/1978, R 26/1975, R 22/1983, R 1/1979). Nejde o prípad, že by sa žalobca domáhal žalobou uloženia povinnosti voči sebe samému a v prospech žalovaného a uvedená požiadavka na formuláciu žalobného petitu žalobcom tak žiadnym spôsobom nepredstavuje supľovanie procesnej aktivity žalovaného a porušenie kontradiktórnosti konania. Uviedol, že z prevažujúcej rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít (I. ÚS 119/2014, I. ÚS 360/2010, 3Cdo/115/2008) vyplýva, že ak po zrušení synalagmatického záväzku nie je v žalobnom petite vyjadrená vzájomná podmienenosť plnení strán, súd nemôže žalobe vyhovieť a musí ju zamietnuť. Podľa odvolacieho súdu je v danej veci viazaný žalobným petitom, neuplatní sa tu postup podľa ustanovenia § 216 ods. 2 CSP, a nejde ani o procesné práva a povinnosti, na ktoré by sa vzťahovala poučovacia povinnosť podľa ustanovenia § 160 a § 292 CSP.

9. Žalobca sa žalobou domáhal vrátenia kúpnej ceny bez toho, aby sa zároveň zaviazal vrátiť žalovanému kúpenú vec, a až v odvolacej replike v uviedol, že je pripravený reklamovaný výrobok na výzvu žalovaného vrátiť. Až v odvolacom konaní predložil doklad o odoslaní a doručení výrobku žalovanému 1. februára 2024. Ide o nové skutočnosti a dôkazy v odvolacom konaní, ktoré žalobca mohol uviesť a predložiť v konaní pred súdom prvej inštancie a tieto neboli uplatnené ani ako odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. g) CSP do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

10. K poukazu žalobcu na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) sp. zn. 4Cdo/170/2019, ktoré sa vzťahovalo na prípad, keď po zrušení zmluvy kupujúcim došlo k odovzdaniu len hlavnej veci (motocykla), bez jej príslušenstva (technický preukaz a náhradné kľúče), odvolací súd uviedol, že ho vzhľadom na rozdielny skutkový stav nepovažoval za aplikovateľný v danej veci.

11. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s jeho § 255 ods. 1 a úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

12. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP, pretože mu bolo znemožnené uplatňovať jeho procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a žiadal, aby dovolací súd zmenil rozsudok odvolacieho súdu tak, že zmenení rozsudok súdu prvej inštancie a žalobu sa zamietne.

13. Dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP je podľa dovolateľa daný tým, že odvolací súd porušil jeho právo ako slabšej strany (spotrebiteľa) na súdnu ochranu a spravodlivý proces tým, že jeho rozsudok je prekvapivý, nedostatočne odôvodnený, že odvolací súd postupoval v rozpore s

výkladovými pravidlami stanovenými v čl. 2 a § 6 CSP a § 35 OZ, k aplikácii ustanovenia § 457 OZ pristupoval len formalisticky, bez zohľadnenia konkrétnych okolností veci a nerešpektoval princíp kontradiktórnosti sporového konania.

14. Prekvapivosť rozsudku odvolacieho súdu podľa žalobcu spočíva v tom, že súd prvej inštancie zamietol žalobu pre nepreukázanie podmienok na odstúpenie od zmluvy a toho, že výrobok nebol poškodený mechanicky, s čím sa odvolací súd nestotožnil a napriek tomu, že súd prvej inštancie neaplikoval na vec stanovenie § 457 OZ upravujúceho vzájomnú podmienenosť plnení, odvolací súd potvrdil vecnú správnosť prvostupňového rozsudku práve tým, že v petite žaloby nevyjadril vzájomnú podmienenosť plnení z neplatnej alebo zrušenej zmluvy. Odvolací súd teda potvrdil zamietnutie žaloby z úplne iných dôvodov ako súd prvej inštancie.

15. K pripravenosti vrátiť tovar žalovanému žalobca poukázal na svoje vyjadrenie v odvolacej replike z 18. januára 2024, že 4. decembra 2021, teda po tom ako 18. novembra 2021 odstúpil od zmluvy a pred tým ako 20. mája 2022 podal žalobu, prvýkrát vrátil žalovanému výrobok, doniesol mu ho do predajne, čo žalovaný považoval za opakovanú reklamáciu a spísal o tom reklamačný protokol, ktorý predložil odvolaciemu súdu, pričom na tieto skutočnosti poukazoval už na pojednávaní súdu prvej inštancie a je to uvedené v bode 17. rozsudku. Vzhľadom na tieto skutočnosti pri podaní žaloby už neexistoval jeho záväzok vrátiť tovar žalovanému po odstúpení od zmluvy z 18. novembra 2021. Ak mu po predchádzajúcom vrátení tovaru, žalovaný tovar zaslal naspäť, mohol mu vzniknúť jedine nový záväzok na jeho vrátenie veci podľa ustanovenia § 451 OZ, ktorý však už nemohol byť vzájomne podmienený.

16. Odvolací súd pri posudzovaní veci neprihliadol na prvé vrátenie tovaru žalovanému, jeho nezáujem o vrátenie tovaru 4. decembra 2021, druhé vrátenie tovaru žalovanému 31. januára 2024, keďže podľa neho šlo o nové skutočnosti a dôkazy v odvolacom konaní. Súd prvej inštancie nezamietol žalobu pre nevyjadrenie vzájomnej podmienenosti plnení v petite žaloby, ale z iných dôvodov. Na tento dôvod pre zamietnutie žaloby (nevyjadrenie vzájomnej podmienenosti plnení v petite žaloby) sa odvolával až odvolací súd v odôvodnení rozsudku, a preto on nemal dôvod uplatniť v konaní svoje tvrdenia o pripravenosti vrátiť tovar, resp. o jeho vrátení žalovanému už v odvolaní ako odvolací dôvod, keďže sa tieto skutočnosti z hľadiska dovtedajších právnych záverov súdu prvej inštancie, nejavili ako významné. Žalobca preto tak spravil až v reakcii na námietku žalovaného o nesprávnosti žalobného petitu uplatnenú až v odvolacom konaní. Navyše požiadavku, aby bol zaťažený uplatňovaním nároku v prospech žalovaného považoval za rozpornú s princípom kontradiktórnosti sporového konania a ustanovením § 216 CSP.

17. Z uvedených dôvodov ho mal odvolací súd podľa ustanovenia § 382 CSP pred vydaním rozsudku vyzvať, aby sa vyjadril k možnému použitiu ustanovení zákona o vzájomnej podmienenosti plnení. Ak tak nepostupoval, mal zobrať do úvahy jeho tvrdenia o vrátení, resp. pripravenosti tovar vrátiť. Odvolací súd jeho vyjadrenia, resp. dôkazy k vzájomnej podmienenosti plnení strán sporu považoval za nepripustné novoty, čím mu odňal možnosť komplexne sa vyjadriť k aplikácii právnych noriem o vzájomnej podmienenosti plnení. Odvolací súd takýmto postupom poprel účel a význam ustanovenia § 382 CSP a jeho rozsudok je tzv. prekvapivým rozhodnutím.

18. Odvolaciemu súdu dovolateľ ďalej vytkol, že jeho rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené, ak sa dostatočne nezaoberal splatnosťou jeho záväzku, bez ktorej nebol povinný vrátiť výrobok žalovanému, a teda pred jeho splatnosťou nebol ani povinný vyjadrovať ho v žalobnom petite, čo bolo podstatnou skutočnosťou pre rozhodnutie o spore. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku nevysvetlil prečo by táto skutočnosť mala byť v danej veci bez právneho významu. Takisto za nedostatočne odôvodnený považoval záver odvolacieho súdu o nemožnosti aplikácie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/170/2019 na pojednávanú vec.

19. Žalovaný navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť, pretože odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nemá žiadne vady a súd sa v ňom zaoberal všetkými skutočnosťami podstatnými pre rozhodnutie súdu a nejde ani o prekvapivé rozhodnutie. K veci poukázal na to, že neakceptoval

odstúpenie od zmluvy, a preto nemal dôvod prevziať plnenie od žalobcu a ponechať si ho, z čoho je zrejmé to, prečo žalobcu nevyzval na vrátenie výrobku, ani si neuplatnil nárok vzájomnou žalobou. Súhlasil s názorom odvolacieho súdu, že spôsob deklarácie pripravenosti žalobcu vrátiť plnenie žalovanému bol v súdnom konaní irelevantný, lebo „pripravenosť vrátiť vzájomné plnenia“ nezodpovedá vyjadreniu synalagmatického záväzku a že bolo v dispozícii žalobcu rozšíriť, resp. zmeniť petit žaloby tak, aby zahŕňal vzájomné plnenie.

20. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu treba zrušiť.

21. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

22. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

23. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

24. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 420 písm. f) CSP, sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Porušením práva na spravodlivý proces podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP je nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

25. Z obsahu dovolania v danej veci vyplýva, že dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f) CSP pre porušenie jeho práva na spravodlivý proces, najmä pre nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý ho v rozpore s ustanovením § 382 CSP nevyzval na vyjadrenie k jeho úvahe o aplikácii ustanovenia § 457 OZ, a to v súvislosti s povinnosťou žalobcu

formulovať žalobu tak, aby v nej bola vyjadrená vzájomná podmienenosť plnení synalagmatického záväzku a záverom odvolacieho súdu, ktorý na rozdiel od súdu prvej inštancie mal za to, že žalobca si riadne uplatnil vady výrobku a pre ich neodstrániteľný charakter v zmysle ustanovenia § 623 ods. 1 OZ od kúpnej zmluvy odstúpil dôvodne.

26. Podľa § 382 CSP ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

27. Použitie tohto ustanovenia odvolacím súdom znamená, že nárok treba posúdiť alebo podľa celkom iného právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, alebo síce podľa toho istého právneho predpisu, ako ho posúdil súd prvej inštancie, ale podľa iného ustanovenia (iného paragrafu alebo iného odseku). Právnym predpisom (alebo aj zákonným ustanovením), ktorý pri doterajšom rozhodovaní nebol použitý, je právny predpis (zákonné ustanovenia), o ktorý výklad a použitie nežiadala v priebehu konania žiadna zo sporových strán. Druhou zákonnou podmienkou, ktorá musí byť splnená súčasne je, že toto iné zákoné ustanovenie je pre rozhodnutie veci rozhodujúce. Ustanovenie právneho predpisu je pre vec rozhodujúce vtedy, ak odvolací súd mieni toto ustanovenie urobiť právnym základom pre rozhodnutie vo veci samej, t. j. je toho názoru, že skutkový stav zistený súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) alebo po doplnení dokazovania odvolacím súdom (§ 384 CSP) treba subsumovať pod určitú právnu normu alebo súbor právnych noriem. Za týchto podmienok môže odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť alebo zmeniť. (Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1271 s.).

28. Účelom ustanovenia § 382 CSP je predísť vydávaniu tzv. prekvapivých rozhodnutí, vychádza z princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, ktorý je považovaný za komponent princípu právneho štátu, osobitne princípu právnej istoty. O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak odvolací súd založí svoje rozhodnutie vo veci na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, ak proti týmto iným (odlišným) právnym záverom odvolacieho súdu, nemá strana sporu možnosť vyjadrovať sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska právnych záverov súdu prvej inštancie nejavili ako významné.

29. Dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania žalobcu, teda pri riešení otázky, či mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, vzal na zreteľ predovšetkým odlišné právne závery vyjadrené v odôvodneniach rozhodnutí nižších súdov.

30. Súd prvej inštancie rozhodol v prospech žalovaného z dôvodu, že žalobca nepreukázal existenciu podmienok na odstúpenie od zmluvy, a preto nebolo možné vo veci aplikovať ustanovenie § 457 OZ, podľa ktorého ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal zo skutkového stavu veci zisteného súdom prvej inštancie, avšak dospel k záveru, že žalobca platne odstúpil od zmluvy podľa ustanovenia § 623 ods. 1 prvá veta OZ. Na rozdiel od súdu prvej inštancie sa zaoberal námietkou žalovaného o nesplnení vzájomnej reštitučnej povinnosti žalobcom, keďže v petite žaloby chýba vyjadrenie vzájomnej povinnosti žalovaného vrátiť žalobcovi kúpnu cenu oproti povinnosti žalobcu vrátiť žalovanému vadný tovar (bod 9).

31. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v prospech žalovaného napadol odvolaním žalobca ako strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie súdu prvej inštancie vydané. Súd prvej inštancie rozhodnutím založeným na tom, že neboli splnené podmienky pre odstúpenie od zmluvy, vytvoril procesnú situáciu, v ktorej žalobca nemal dôvod v odvolaní vyjadrovať sa k novej aplikácii ustanovenia § 457 OZ, ktorú súd prvej inštancie výslovne vylúčil. K synalagmatickému záväzku sa vyjadril až v odvolacej replike na námietku žalovaného s tým, že poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu z 25. septembra 2018 sp. zn. 4Cdo/270/2019 a na to, že 4. decembra 2021, teda ešte pred podaním žaloby žalovanému tovar vrátil, čo odvolací súd považoval za neprípustné novoty v konaní.

32. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že rozhodnutiu o veci predchádzalo jej posúdenie podľa ustanovenia § 457 OZ, z ktorého odvolací súd vyvodil podmienenosť vzájomných plnení účastníkov právneho vzťahu (sporových strán). Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie ale nevyplýva, že by zistený skutkový stav veci posudzoval podľa tohto ustanovenia Občianskeho zákonníka so záverom o podmienenosti vzájomných plnení účastníkov právneho vzťahu. Preto tvrdenie odvolacieho súdu, že pri svojom rozhodovaní vychádzal zo záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie nie je namieste.

33. „Prekvapivým rozhodnutím“ sa v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu rozumie rozhodnutie, ktorým odvolací súd, na rozdiel od súdu prvej inštancie, za rozhodujúcu považoval skutočnosť, ktorú nikto netvrdil alebo nepopieral, resp. ktorá nebola predmetom posudzovania súdom prvej inštancie. Prekvapivým je rozhodnutie odvolacieho súdu, nečakane založené na iných právnych záveroch než rozhodnutie súdu prvej inštancie (3Cdo/102/2008), resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvej inštancie nepredvídateľne založené na iných dôvodoch, než na ktorých založil rozhodnutie súd prvej inštancie, pričom strana sporu v danej procesnej situácii nemala možnosť namietat nesprávnosť právneho názoru zaujatého až v odvolacom konaní (5Cdo/46/2011).

34. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky definoval, že prekvapivosť rozhodnutia môže spočívať v aplikácii právnej normy, ktorá dosiaľ v konaní nebola použitá sporovými stranami ani súdom, alebo v zmene právneho názoru súdu vyvolanej dôkazom vykonaným alebo skutočnosťou zistenou až v odvolacom konaní, ku ktorým sa účastník nemal možnosť vyjadriť (III. ÚS 52/2019).

35. Z pohľadu výsledkov konania na súde prvej inštancie predstavuje záver odvolacieho súdu o nedostatku žaloby, ktorej petit nevyjadruje vzájomnú podmienenosť plnení vyplývajúci z odstúpenia od zmluvy „nový“, v konaní dovtedy nevyjadrený záver, ku ktorému sa žalobca nemal možnosť efektívne vyjadriť. Tým, že odvolací súd rozhodnutie „nečakane“ založil na tomto závere, odňal žalobcovi faktickú možnosť namietat správnosť „nového“ právneho názoru súdu a vyjadriť sa k nemu, keď jeho vyjadrenie v odvolacej replike súd považoval za neprípustné novoty. S týmto záverom, vyplývajúcim z hodnotenia odstúpenia od zmluvy ako platného, nebol žalobca do rozhodnutia odvolacieho súdu konfrontovaný, a teda nemal dôvod sa k nemu vyjadrovať.

36. Najvyšší súd už v rozhodnutí publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 33/2011 konštatoval, že pokiaľ odvolací súd nevyzval účastníkov konania podľa ustanovenia § 213 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), odo dňa účinnosti Civilného sporového poriadku § 382 CSP, aby sa vyjadrili k možnému použitiu toho ustanovenia právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní nebolo použité a je podľa názoru odvolacieho súdu pre rozhodnutie veci rozhodujúce, odňal účastníkovi konania možnosť pred súdom konať v zmysle ustanovenia § 237 písm. f) OSP.

37. Ak odvolací súd bez splnenia osobitného druhu tzv. mandukačnej povinnosti založil rozhodnutie na iných, nových právnych dôvodoch než súd prvej inštancie, došlo takýmto nesprávnym postupom k porušeniu práva na spravodlivý proces a znemožneniu práva procesnej strany, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

38. Vzhľadom na žalobcom dôvodne vytýkané vady zmätočnosti a tým dôvodnosť dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie je prípustné a zároveň dôvodné, a preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Úlohou odvolacieho súdu bude opätovne sa zaoberať vecou po poskytnutí priestoru stranám sporu na vyjadrenie sa k možnému použitiu ustanovení všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré v konaní pred súdom prvej inštancie neboli použité a náležite vysvetliť, prečo použil na posúdenie daného právneho vzťahu konkrétne ustanovenia OZ, s prihliadnutím na námietky žalobcu o vrátení predmetného výrobku žalovanému ešte pred podaním žaloby a tiež sa vysporiadať s rozhodnutiami vyšších súdnych autorít predstavujúcimi ustálenú rozhodovaciu prax (R 71/2018) upravujúcimi danú problematiku.

39. Vzhľadom na zrušenie rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci samej a výroku o nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo potrebné zrušiť aj na toto rozhodnutie nadväzujúce uznesenie Mestského súdu Bratislava IV č. k. B2-Csp/79/2022-288 z 10. marca 2025 (uznesenie o výške náhrady trov vydané vyšším súdnym úradníkom) v spojení s uznesením Mestského súdu Bratislava IV č. k. B2-Csp/79/2022-319 zo 7. augusta 2025 (rozhodnutie sudcu o sťažnosti proti uzneseniu o výške náhrady trov), keďže išlo o rozhodnutia závislé od rozhodnutia vo veci samej v zmysle ustanovenia § 439 písm. a) CSP. Závislým výrokom pritom môže byť nielen dovolaním nedotknutý výrok tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci (R 73/2004).

40. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

41. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.